

Notă informativă
cu privire la aprobarea Planului de restructurare a rețelei de instituții
de învățământ profesional tehnic pe anii 2015-2020

1. Descrierea situației

Planul de restructurare a instituțiilor de învățământ profesional tehnic pe anii 2015-2020 este elaborat în scopul creării condițiilor adecvate pentru asigurarea unei bune pregătiri a muncitorilor și specialiștilor calificați pentru economia națională, în temeiul art. 59 din Codului Educației al Republicii Moldova nr.152 din 17 iulie 2014 (Monitorul Oficial al R. Moldova, 2014, nr. 319-324, art. 634) în conformitate cu Strategia de dezvoltare a învățământului vocațional/tehnic pentru anii 2013-2020, a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 97 din 1 februarie 2013 și Foi de parcurs privind acțiunile Guvernului în vederea dezvoltării învățământului vocațional/tehnic pentru anii 2013-2014, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 892 din 12.11.2013.

Planul de restructurare conține propuneri de acțiuni concrete privind reorganizarea rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic și este elaborat în baza următoarelor documente:

- Raportul privind „Rezultatele cartografierii instituțiilor de învățământ secundar profesional și mediu de specialitate” elaborat de către Ministerul Educației cu sprijinul Proiectului Uniunii Europene „Asistență tehnică pentru învățământul și formarea profesională în Republica Moldova”, implementat de Agenția de consultanță GOPA;
- Studiul privind „Analiza necesităților pieței muncii în R. Moldova din perspectiva formării forței de muncă în învățământul secundar profesional și mediu de specialitate”, realizat de IDIS “Viitorul”, la comanda Guvernului Republicii Moldova.

Planul de restructurare reprezintă documentul care va ghida acțiunile Ministerului Educației în procesul de reformare a sectorului de învățământ profesional tehnic.

2. Principiile de restructurare a rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic

Restructurarea rețelei de instituții profesionale tehnice se va baza pe următoarele principii:

- specializarea instituțiilor și arondarea (ghidarea strategică, didactică și metodologică) la Centre de excelență pe domenii de specializare;
- mobilitatea resurselor umane și a elevilor din sistemul de învățământ profesional tehnic;
- accesibilitatea învățământului profesional tehnic de calitate.

3. Obiective generale ale procesului de restructurare a rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic

- Creșterea calității serviciilor educaționale;

- Eficientizarea resurselor, în special cele financiare;
- Sporirea relevanței și atractivității învățământului profesional tehnic;
- Corelarea eficientă a cererii (piața muncii) cu oferta (formarea profesională).

4. Acțiuni generale ce necesită a fi implementate pentru restructurarea rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic:

- Organizarea instituțiilor de învățământ profesional tehnic /programelor de formare pe trei niveluri: secundar, postsecundar și postsecundar nonterțiar, corespunzătoare nivelurilor 3,4 și 5 ISCED (conform Codului Educației).
- Crearea și dezvoltarea capacităților Centrelor de excelență.
- Reorganizarea școlilor de meserii în școli profesionale sau fuzionarea acestora cu alte instituții de învățământ profesional tehnic.
- Actualizarea numărului și tipurilor de meserii/specializări în cadrul instituțiilor de învățământ profesional tehnic, aplicînd cu prioritate principiul specializării.
- Instituționalizarea unor legături strînse între instituțiile de învățământ profesional tehnic și celelalte instituții din acest sector al educației (Agenția de Asigurare a Calității, Centrul Republican de Dezvoltare a Învățământului Profesional etc.), mediul economic și partenerii sociali.

5. Obiectivele specifice ale restructurării rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic

- Creșterea calității resurselor umane din sistemul de învățământ profesional tehnic prin eficientizarea managementului instituțiilor și prin consolidarea capacităților de prestare a serviciilor educaționale a personalului din sistem;
- Ajustarea ofertei educaționale din învățământul profesional tehnic la cerințele pieței muncii;
- Sporirea atractivității învățământului profesional tehnic prin crearea unui sistem eficient de comunicare cu actorii din sistem și din afara sistemului;
- Creșterea calității procesului educațional în învățământul profesional tehnic prin dotarea acestora cu echipament modern;
- Creșterea calității procesului educațional în învățământul profesional tehnic prin asigurarea suficientă a instituțiilor cu manuale și materiale didactice necesare procesului de instruire la disciplinele generale și, în mod special, la cele de specialitate;
- Creșterea calității procesului de predare-învățare în învățământul profesional tehnic *prin sporirea utilizării tehnologiilor informaționale și de comunicare* în procesul de formare profesională;
- Crearea condițiilor adecvate de studiu prin renovarea bazei tehnico-materiale a blocurilor de studii și atelierelor instituțiilor de învățământ profesional tehnic;
- Crearea condițiilor adecvate de trai pentru elevi prin renovarea bazei tehnico-materiale a căminelor;

- Creșterea calității formării profesionale în învățământul profesional tehnic prin identificarea și colaborarea cu agenții economici relevanți pentru organizarea stagiilor de practică ale elevilor;
- Creșterea calității formării profesionale prin eficientizarea stagiilor practice ale elevilor;
- Eficientizarea utilizării resurselor financiare prin implementarea unui sistem/mecanism financiar orientat spre finalități (rezultate);
- Creșterea resurselor financiare prin stimularea generării veniturilor extra bugetare și diversificarea atragerii resurselor.

6. Acțiunile ce trebuie întreprinse pentru restructurare rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic

Propunerile de restructurare sînt elaborate în baza celor 5 seturi de indicatori prevăzuți în Metodologia de Cartografiere a instituțiilor de învățământ profesional:

- resursele umane;
- procesul educațional;
- baza tehnico-materială;
- colaborarea cu mediul economic;
- finanțarea activității instituției.

Astfel, pentru întreaga rețea de instituții profesionale tehnice și pe fiecare componentă (set de indicatori) se propun planuri de acțiuni privind creșterea capacității resurselor umane, eficientizarea procesului educațional, eficientizarea infrastructurii, consolidarea capacităților instituțiilor de colaborare cu mediul economic precum și consolidarea sustenabilității financiare a instituțiilor.

De asemenea, sînt detaliate acțiuni concrete privind instituirea Centrelor de excelență în baza celor mai performante instituții; optimizarea instituțiilor, care conform cartografierii au înregistrat rezultate slabe, precum și consolidarea instituțiilor cu rezultate medii.

Pe de altă parte, în baza recomandărilor Studiului privind analiza pieței muncii, Planul de restructurare cuprinde propuneri privind specializarea instituțiilor profesionale tehnice în funcție de cerințele regionale și naționale ale pieței muncii. Astfel, acțiunile din cadrul Planului de restructurare vor influența sistemul de admitere existent în Republica Moldova în vederea:

- racordării acestuia la nevoile reale ale economiei naționale și pieței muncii;
- identificării meseriilor/profesiilor/specialităților solicitate în prezent și în perspectivă;
- identificării necesarului de competențe pentru meseriile/ profesiile/ specialitățile prezente și viitoare.
- orientării strategice pentru dezvoltarea sistemului de învățământ profesional în baza strategiilor de dezvoltare economică a Republicii Moldova.

Restructurare rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic se bazează pe ideea conexiunii sistemului educațional cu sectoarele economiei naționale. În acest sens, se propune reorganizarea instituțiilor de învățământ prin specializarea maximă a acestora pe domenii ale economiei naționale.

Ca urmare a cartografierii rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic, instituțiile au fost clasificate în trei categorii: cu rezultate bune, medii și cu rezultate slabe.

Astfel, instituțiile cu performanță bună sînt propuse spre reorganizare din perspectiva instituirii Centrelor de Excelență.

Instituțiile cu rezultate medii se propun a fi specializate pe domenii, care să corespundă cu particularitățile economiei regionale și locale. Forța de muncă, formată din absolvenții instituțiilor de învățământ profesional tehnic trebuie să corespundă, în primul rînd, criteriilor înaintate de agenți economici de ramură. Studiul pieței muncii, realizat la comanda Guvernului de către IDIS “Viitorul”, scoate în evidență specificul regional și local al economiei Republicii Moldova.

Instituțiile cu rezultate slabe vor fi parțial reorganizate, parțial supuse unui monitoring pe parcursul următorilor 3 ani. Monitorizarea se va realiza în baza unor indicatori specifici și în funcție de gradul de realizarea acestora, se vor lua decizii privind viitorul instituției. Aceste instituții, de asemenea, se vor specializa, în dependență de cerințele de forță de muncă în regiune.

În urma cartografierii instituțiilor de învățământ profesional tehnic și a analizei datelor obținute, au fost identificate mai multe probleme sistemice cu care se confruntă sistemul și formulate obiective și acțiuni pentru soluționarea acestora. Obiectivele, acțiunile, termenele, indicatorii de monitorizare care prevăd realizarea acestor recomandări, precum și modalitățile de evaluare și raportare sînt detaliate în Planul de Acțiuni pentru implementarea Programului de restructurare a rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic.

Proiectul planului de restructurare a rețelei de instituții de învățământ profesional tehnic pe anii 2015-2020, a fost revizuit în conformitate avizele Ministerului Justiției, Ministerului Economiei, Ministerului Finanțelor precum și a ministerelor de resort.

Ministru

Maia SANDU